Statsforvalteren i Agder

Sted: Arendal
Vår ref.(bes oppgitt ved svar): 2022/5643
Dato: 18. oktober 2022
Deres ref.: Rune Larsen

RelyOn Nutec Norway AS avd. Kristiansand
Bjerkvika
4657 Kjevik

Saksbehandler:
Cecilie Haraldstad Moen

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon med RelyOn Nutec Norway AS avd. Kristiansand - Tilsynsaksjon brannøvingsplasser - Kontrollnummer: 2022.091.I.SFAG

Deltakere ved inspeksjonen:

Fra RelyOn Nutec:
Rune Larsen, senterleder

Fra Statsforvalteren i Agder:
Cecilie H. Moen
Lena Helvik

Fra Avinor:
Helge Tørvik, fagansvarlig brann og redning
Vidar Rosseland, fagansvarlig miljø
Jonny Tånevik, fagansvarlig stoffkartotek og datablad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon den 30. september 2022 ved RelyOn Nutec NORWAY AS avd. Kristiansand (heretter kalt RelyOn Nutec Kristiansand) sin brannøvingsplass. Avinor deltok på tilsynet som grunneier av tomten hvor RelyOn Nutec Kristiansand er lokalisert. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Agder avdekket ingen avvik, men gav en anmerkning under inspeksjonen.

Anmerkninger:

1. Identifiseringen av farlig avfall bør forbedres.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side **Error! Bookmark not defined.** og utover i rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

18. oktober 2022	Cecilie H. Moen	Lena Helvik
dato	kontrollør	kontrollør

Statsforvalteren i Agder

Kopi av rapporten sendes til:

- Kristiansand kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: RELYON NUTEC NORWAY AS AVD KRISTIANSAND	
Organisasjonsnr.: 914553563	**Eies av:** 936993850
Bransjenr. (NACE-kode): 85.599 - Annen undervisning ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: Relyon Nutec avd Kristiansand brannøvingsplass	**Anleggsnr.:** 4204.0404.01
Kommune: Kristiansand	**Fylke:** Agder
Anleggsaktivitet: Brannøvingsplass	
Tillatelse gitt: 2011.0239.T	**Sist endret:** 10.02.2015

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Brannskum brukt til å slukke branner i flytende brennstoffer som oljer, plast og alkohol kan inneholde PFAS (per- og polyfluorerte stoffer). Det finnes over 5000 PFAS, men bare to typer er forbudt i dag; PFOS og PFOA. Brannskum regnes her i Norge for å være den største punktkilden for utslipp av PFAS til ytre miljø og en miljøundersøkelse i 2018 avdekket at mange nedlagte og aktive brannøvingsplasser er forurenset med PFAS.

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrolloven overholdes. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende tilsynsaksjon med brannøvingsplasser. En viktig del av tilsynet var å vurdere behovet for utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11. RelyOn Nutec Kristiansand har en tillatelse fra daværende Fylkesmannen i Vest-Agder fra 2015.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

Følgende tema ble kontrollert under inspeksjonen ved RelyOn Nutec Kristiansand:

- Bruk av PFAS-holdig brannskum
- Utslippskontroll inkl. utforming av brannøvingsplass og håndtering av brukt brannskum
- Substitusjonsvurderinger og kjemikaliehåndtering
- Avfallshåndtering
- Internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Følgende begreper brukes i rapporten for å beskrive forhold som avdekkes eller kommenteres:

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

For at vi skal kunne avslutte tilsynet ber vi RelyOn Nutec Kristiansand innen 15. november 2022 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan anmerkningen er fulgt opp. Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfagpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Agder v/Cecilie H. Moen. Merk gjerne med 2022.091.I.SFAG og saksnummer 2022/5643.

Videre ber vi RelyOn Nutec Kristiansand søke om oppdatert utslippstillatelse. Dokumentasjonen som etterspurt i «avsnitt 8 – Andre kommentarer», sendes til sfagpost@statsforvalteren.no og merkes med saksnummer 2017/2966. Vi ber om at søknaden sendes oss innen 20. januar 2023.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten per e-post den 15. september 2022. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil RelyOn Nutec Kristiansand bli ilagt et gebyr på kr 14 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Agder. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn
Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Agder (jf. offentleglova).

6. Avvik
Inspeksjonen avdekket ingen avvik.

7. Anmerkninger
Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1 - Identifiseringen av farlig avfall bør forbedres.

Kommentarer:
Øvingssenteret til RelyOn Nutec Kristiansand har et eget opplegg for oppsamling av slukkeskummet i øvingshall. Skummet samles i dunker som står på baksiden av bygget. Disse var ikke merket under befaringen. Vi får opplyst at senteret kun bruker BC-pulver til slukking, og at dette ikke blir klassifisert som farlig avfall. Avfallsoversikten viser at det er deklarert uorganiske masser og en antok ved gjennomgangen at dette var skummet fra oppsamlingsdunkene. Dersom det stemmer at de uorganiske massene er slukkeskummet, kan det tyde på at skummet er klassifisert som farlig avfall eller er deklarert og levert som farlig avfall uten å være det. Dunkene bør uavhengig om det er farlig avfall eller ikke, merkes med innhold.

Både i kontainer for restavfall og i kontainer for farlig avfall ble det observert brukte bokser fra røykpulver. Vi har i etterkant av tilsynet mottatt datablad for «*Comet Smoke Signal, Orange*». Det fremgår ikke her hvordan tomme bokser skal håndteres. Punkt 13 i sikkerhetsdatablader skal beskrive hvordan tom emballasje skal håndteres. Vi anbefaler at RelyOn Nutec Kristiansand tar kontakt med leverandør for å få avklart dette. Ettersom boksene ble funnet på to ulike sorteringsplasser kan det virke som det er flere som er usikre på sorteringen av disse.

For øvrig var de ulike fraksjonene med farlig avfall tydelig merket og sortert i låst kontainer hos RelyOn Nutec Kristiansand. Basert på forholdene nevnt over, mener vi likevel virksomheten bør ta en ekstra runde med identifisering av mulig farlig avfall. Rutinen må eventuelt oppdateres i henhold til dette og gjøres kjent blant dem som bruker senteret.

8. Andre kommentarer
RelyOn Nutec sitt opplæringssenter i Kristiansand er del av en verdensomspennende leverandør av sikkerhets- og overlevelsesopplæring, som har flere sentere i Norge. Per dags dato holder Norges Brannskole til ved senteret i Kristiansand, mens de venter på et nytt senter som bygges på Fjelldal i Tjeldsund kommune. Avinor er eier av grunnen hvor øvingssenteret er lokalisert og bruker i tillegg senteret til øvinger.

Avinor som grunneier avgjør hvilke slukkeskum og kjemikalier som brukes på brannøvingsplassen. Avinor bruker ikke fluorholdig brannskum ved sine anlegg i Norge. PFAS-skum brukes derav ikke ved brannøvingsplassen til RelyOn Nutec.

Tillatelse

RelyOn Nutec i Kristiansand har utslippstillatelse gitt av Fylkesmannen i Vest Agder. Tillatelsen ble først gitt til Sørlandet Sikkerhetssenter i 2011. Tillatelsen ble overført til Falck Nutec (nå RelyOn Nutec) i 2015. Utover navneendringen ble det ikke gjort noen endringer i tillatelsen.

Tilsynsaksjonen med brannøvingsplasser er landsomfattende og har i tillegg til å kartlegge bruken av PFAS-forbindelser i slukkeskum, som mål kartlegge behov for tillatelse til brannøvingsplasser. Det er naturligvis et mål at krav om tillatelse etter forurensingsloven gjøres likt på tvers av statsforvalterembetene.

Opplæringssenteret i Kristiansand er per i dag ett av to RelyOn Nutec senter i Norge, som har tillatelse etter forurensningsloven og på tilsynet ble behovet for tillatelse diskutert. I samråd med andre Statsforvaltere, vurderer vi at senteret i Kristiansand fremdeles har behov for tillatelse. Dette begrunnet i virksomhetens potensiale for forurensende utslipp.

Virksomheten har tidligere søkt om midlertidig økt forbruk av JET A1. Dette i seg selv er å anse som en mindre endring av tillatelsen. Det er likevel slik at virksomhetens gjeldende tillatelse er mer enn ti år gammel (med unntak av overføring til ny virksomhet i 2015), og deler av tillatelsen er utdatert. Forurensningsloven § 18 tredje ledd sier at forurensningsmyndigheten har adgang til å endre eller trekke tilbake en tillatelse i alle tilfeller når det har gått ti år siden den ble gitt. Vi vurderer at tillatelsen må revideres for å være i henhold til gjeldene krav til brannøvingsplasser og kjemikaliebruk.

Som følger av endringen av tillatelsen, trenger vi ytterligere informasjon fra dere for å kunne behandle søknaden. Forurensningsforskriften § 36-2 angir hva en søknad skal inneholde. Vi viser også til detaljert veiledning på Miljødirektorat sin hjemmeside:
h**ttps://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/forurensning/industri/for-naringsliv/soknadsveileder-landbasert-industri/**
Vi vil imidlertid presisere at veiledningen fra Miljødirektoratet kan være svært omfattende, og det er ikke sikkert at alle deler er relevant for deres virksomhet.

Søknaden sendes til sfagpost@statsforvalteren.no og merkes med saksnr. 2017/2966.

Påslippstillatelse fra kommunen

RelyOn Nutec Kristiansand har påslipp til kommunalt nett fra oljeutskillere. Det foreligger ingen påslippstillatelse fra kommunen. Vi fikk opplyst at virksomheten tidligere har vært i kontakt med kommunen om saken, men foreløpig ikke har en tillatelse fra kommunen.

Kristiansand kommune er forurensningsmyndighet for påslipp til kommunalt avløpsnett fra oljeutskillerne jf. forurensingsforskriften § 15A-2 og kan stille krav til påslippet fra virksomheten jf. § 15A-4. Kristiansand kommune settes som kopimottaker av rapporten.

Registrering i grunnforurensning

Under tilsynet ble registrering i Miljødirketoratets database Grunnforurensning diskutert. Grunnforurensingsdatabasen er et register for å holde oversikt over grunn som er forurenset. Databasen viser at området hvor det foregår brannøving er registret i databasen. Det fremkommer av databasen at området er forurenset og at dette er verifisert med grunnundersøkelser. Undersøkelsene viser at verdiene er akseptable for dagens areal og resipientbruk. Mer om dette finner der på http:// grunnforurensning.miljodirektoratet.no og lokalitet-ID 3319.

9. Dokumentunderlaget

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) §§ 2-9 "PFOS i brannskum" og § 4-1, jf. Forordning (EU) 2019/1021(Forordning om persistente organiske forbindelser) art. 3
- Virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Andre dokumenter brukt i verifiseringen av tilsynet:

- Sikkerhetsdatablader oversendt i forkant av tilsynet.